
ADVIES

Voorstel van Good Soil-strategie

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	3 juli 2023
Aanvraag behandeld door	Commissie Leefmilieu
Advies aangenomen door de Plenaire vergadering op	20 september 2023

Vooraf

Leefmilieu Brussel ontwikkelt de « Good Soil »-strategie om alle bodems van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te beschermen en te verbeteren dankzij een duurzamer beheer, door bedreigingen aan te pakken (ondoorlaatbaarheid, erosie, verlies van organisch materiaal, verontreiniging, ...) en door de ontwikkeling van levende bodems te bevorderen.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Doelstellingen, economische ontwikkeling en evenwicht van de functies

Brupartners deelt de wens van het voorstel van « Good Soil »-strategie om de bescherming en de kwaliteit van de bodems van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te verbeteren. In dit opzicht is hij van mening dat de wens om territoriale gebieden toe te wijzen rekening houdend met de bodemkwaliteit relevant is. Hij dringt er echter op aan dat de « Good Soil »-strategie beter op de gewestelijke sociaaleconomische realiteit zou worden afgestemd en vindt hij het van essentieel belang dat er op het vlak van bodembestemming een evenwicht wordt gevonden dat economische ontwikkeling in het algemeen en industriële ontwikkeling in het bijzonder mogelijk maakt. Hij wijst erop dat alle economische actoren voorspelbaarheid en rechtszekerheid nodig hebben om hun ontwikkeling te waarborgen.

Brupartners vindt de ontwikkeling van een niet-bindende strategie om Brusselse actoren aan te moedigen bodembeschermende en -verbeterende maatregelen te nemen positief. Hij benadrukt echter ook het belang om de economische dimensie volledig in het voorstel van strategie te integreren. Voor zover het de ambitie is om deze niet-bindende bepalingen op te nemen in een plan dat wel bindend zal zijn voor de Brusselse actoren, zou de « Good Soil »-strategie derhalve een argument kunnen zijn om stedenbouwkundige projecten aan te vechten.

Brupartners dringt er daarom op aan dat het voorstel van « Good Soil »-strategie nog meer rekening zou houden met economische en industriële ontwikkeling aan de ene kant en nog meer nadruk zou leggen op het vinden van een evenwicht tussen de functies aan de andere kant.

Bovendien is **Brupartners** van oordeel dat de kwesties van bodembescherming enerzijds en het evenwicht dat moet worden gevonden tussen de milieu- en de economische dimensies anderzijds prioritair zouden moeten worden gereguleerd in het kader van het GBP. Hij is derhalve van mening dat er een onmiskenbaar verband bestaat tussen de ontwikkeling van dit voorstel van strategie en de huidige werkzaamheden met het oog op de herziening van het GBP.

Tot slot herhaalt **Brupartners** zijn steun voor de wens om de bescherming en de kwaliteit van de bodems van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te verbeteren. Hij vestigt echter ook de aandacht op het risico dat de bodemproblematiek zou worden behandeld in het kader van een strategie die uitsluitend aan dit thema is gewijd. Deze « silo »-benadering houdt in dat deze kwestie geïsoleerd wordt behandeld, een globaal perspectief mist, de doeltreffendheid van de maatregelen zou kunnen verminderen en tot coördinatieproblemen zou kunnen leiden.

1.2 Circulaire economie

Brupartners steunt het streven naar een meer circulair gebruik van gronden. Hij herhaalt dat de beginselen van de circulaire economie gebaseerd zijn op vermindering, hergebruik, recyclage en regeneratie van producten, materialen en hulpbronnen. In dit opzicht vraagt **Brupartners** om ervoor te zorgen dat de bepalingen van de « Good Soil »-strategie prioritaire aandacht zouden besteden aan afvalpreventie, met name door te eisen dat gronden enkel zouden worden afgegraven als dit echt nodig is. Bovendien benadrukt **Brupartners** dat de valorisatie van materialen uit de bodems, en meer in het bijzonder gerecycleerde granulaten, door een coherent en pragmatisch regelgevend kader zal moeten worden ondersteund. In dit verband herinnert hij aan zijn [advies van 15 juni 2023](#) betreffende het ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de gerecycleerde granulaten en de gronden en gerecycleerde granulaten gebruikt in of op de bodem tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijk Regering van 1 december 2016 betreffende het beheer van afvalstoffen.

Daarnaast is **Brupartners** van oordeel dat de circulaire economie een reële opportuniteit is voor de ontwikkeling van de lokale economie (creatie van lokale banen, promotie van lokale economische actoren, stimulering van O&O, beschikbaarheid van lokale grondstoffen en dus verminderde afhankelijkheid van import, versterking van de sociale cohesie, ...). Hij vindt het noodzakelijk om zich ervan te vergewissen dat deze indicatoren, die zullen worden bepaald om de effecten van de « Good Soil »-strategie op te volgen, deze dimensie zouden integreren. Deze indicatoren zouden bijvoorbeeld de graden van hergebruik en recyclage op gewestelijk niveau kunnen zijn, het aantal banen dat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de sector van de circulaire economie wordt gecreëerd, het aandeel van de aankopen van lokale ondernemingen bij andere Brusselse ondernemingen, de evaluatie van de natuurlijke hulpbronnen die dankzij circulaire praktijken worden bespaard, een opvolging van de (publieke en private) investeringen die aan de ontwikkeling van de lokale circulaire economie worden gewijd, ...

Tot slot is **Brupartners** meer in het algemeen van mening dat het essentieel is om ervoor te zorgen dat de verschillende wetgevingen en strategieën met betrekking tot het thema « bodem » goed op elkaar worden afgestemd (met name de « Brudalex » en de « Renolution »-strategie). Hij vindt het ook noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de administratieve en wetgevende voorzieningen de transitie naar een meer circulaire economie effectief ondersteunen of, op zijn minst, dat ze deze transitie niet afremmen. In dit verband benadrukt hij het belang van de werkzaamheden van het platform « AGILE » (voorziening voor het opsporen en wegnemen van belemmeringen in de regelgeving voor de circulaire economie).

1.3 Financiering

Hoewel de « Good Soil »-strategie erop is gericht om de uitvoering van bodembeschermende en -verbeterende maatregelen op een geleidelijke en vrijwillige basis te bevorderen, dringt **Brupartners** erop aan dat er zou worden geanticipeerd op de kwestie van de financiering van deze maatregelen en dat daarover nu al overleg met de belanghebbenden zou worden gepleegd. Hij nodigt met name uit om de oprichting van een gewestelijk fonds te overwegen om de ambities van de strategie te ondersteunen (naar het voorbeeld van wat er voor bodemverontreiniging is geïmplementeerd).

Brupartners vraagt ook om aandachtig te blijven voor de financiële gevolgen van de toename van de vereisten op het gebied van bodemkwaliteitsanalyses (door met name goed te bepalen welke mechanismen eventuele verplichtingen in gang zetten).

1.4 Raadplegingen

Brupartners juicht de wens toe om zoveel mogelijk betrokken actoren te raadplegen (zowel andere overheidsdiensten als privéverenigingen). Bovendien stelt hij vast dat deze raadplegingen bovenop de « klassieke » procedures voor overleg met de sociale partners komen en dat als dusdanig steeds het advies van Brupartners enerzijds en van de Raad voor het Leefmilieu anderzijds wordt ingewonnen.

Brupartners juicht deze methodologie toe en benadrukt dat deze het mogelijk maakt om coherente wetteksten op te stellen die aan de realiteit op het terrein zijn aangepast.

1.5 Stedenbouwkunde

Brupartners vraagt om in het kader van de ontwikkeling van deze strategie toe te zien op een goede samenwerking met de overheidsdienst die met stedenbouwkunde is belast, om zo mogelijke conflicten tussen bodembeheervorschriften enerzijds en stedenbouwkundige voorschriften anderzijds te identificeren en weg te nemen.

1.6 Voorbeeldigheid vanwege de overheden

Brupartners benadrukt het belang van voorbeeldigheid vanwege de overheden. Het aannemen van voorbeeldige praktijken door de publieke actoren is immers een belangrijke stimulans en werkt als een katalysator voor het veranderen van praktijken (domino-effect). Bovendien is het milieueffect van goede praktijken bij het publieke bodembeheer des te groter vanwege de grote omvang van de betrokken gebieden. Tot slot geven voorbeeldige overheidsinstanties deze meer geloofwaardigheid/legitimiteit en versterken ze hun imago.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 « O.6. : Zoveel mogelijk open bodems behouden, door eerder afgedekte bodems weer doorlatend te maken en te herstellen en het netto percentage afgedekte bodem meetbaar te verminderen » en « O.14. : Het potentieel voor regenwaterinfiltratie opdrijven, onder meer door ontharding »

Brupartners vraagt om te zorgen voor een doelgerichte sensibilisering naar de omwonenden toe die rechtstreeks te maken krijgen met werkzaamheden die erop zijn gericht om de bodemafdeckingsgraad te verminderen. Dit om het risico op verontreiniging door een gebrek aan kennis over de bestaande inrichtingen te verminderen.

Brupartners wijst erop dat de mogelijkheid om de bodem af te dekken in bepaalde gevallen moet worden gehandhaafd, met name om rekening te houden met de specifieke aard van bepaalde activiteiten/installaties die een risico voor de bodem vormen.

2.2 « O.18. : De bodems beheren volgens een « koolstofarme » aanpak, vooral met betrekking tot grondwerken »

Brupartners deelt de gewestelijke ambitie om de koolstofvoetafdruk van de activiteiten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te verminderen. Toch vraagt hij zich af of het wel opportuun is om deze globale thematiek te behandelen in een strategie die aan bodembeheer is gewijd.

2.3 « O.25. : Projecten stimuleren voor de herontwikkeling van oude industrieterreinen en de renovatie van bestaande gebouwen »

Vooraleer te overwegen om ze voor andere functies te herbestemmen, is **Brupartners** van mening dat oude industrieterreinen, als de vraag er is, bij voorrang voor industriële activiteiten zouden moeten blijven worden gebruikt. Daarnaast nodigt **Brupartners** uit om na te denken over de opportuniteit om bepaalde oude industrieterreinen met een aangetaste bodem voor industriële activiteiten te bestemmen.

*

*   *